

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

Articulus IV. De usufructu

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

ARTICVLVS QVARTVS

De usufructu.

135. **Q**uæritur primò quid sit usufructus? quotuplex? & an sit jus personale? *Resp.* Est jus alienis rebus utendi fruendique salvâ eorum substantiâ. Ita Jurista & Theologi *L. 1. ff. de usufructu*: per ly *jus* convenit cum usu juris: per ly *utendi* differt à jure creditoris in pignus, & depositarij in depositum: neuter enim uti potest, & si uteretur, teneretur restituere valorem usus: per ly *fruendi* differt ab usu juris, ut expositum est n. 127. usus itaque, & fructio in sensu legali non idem sonant: differt à jure Emphyteutico, feudaliq; quod tam Emphyteuta, quam feudatarius, civiliter ut Domini habeantur secùs fructuarius, etsi quandoque agat de aqua, vel pluvia arcenda, quia non agit proprio, sed procuratorio nomine: Emphyteutz autem conceditur nomine proprio rei vindicatio: per ly *rebus alienis* excluditur usufructus in re propria, seu qui cum Dominio proprietatis conjunctus est, vocariq; solet usufructus causalis, sic dictus, quod quasi ab ipsa rei proprietate causetur, de quo Responsum non procedit, sed de usufructu formali propriè dicto, qui est jus utendi; hinc usufructus causalis est perfectum Dominium secùs formalis.

Resp. Ad secundum esse duplicem nempe legalem, qui lege ipsa constituitur, ut Patri in bonis adventitijs filijsam, seu in Patria potestate constituti, Marito in fundo dotali & conventionalem, qui constituitur ex privata dispositione per donationem, aut alium contractum, &c.

Resp. Ad tertium esse personale proinde non posse in alium transferri, sed cum persona extingui.

136. Quæritur secundò quibus in rebus, & quomodo constituatur usufructus? quos fructus percipere possit usufructuarius? an eos caivis pro libitu vendere, & quali fructuarij facto opus, ut fiat fructuum Dominus.

Resp. Propriè constitui non posse, nisi in rebus permanentibus nam usu consumptibiles, seu functionem recipientes, ut frumentum, vinum, &c. nequeunt fructificare, unde cum grex sit quid permanens, in eo potest constitui. Dupliciter autem constituitur, nempe, vel legaliter, seu à lege, aut privatâ dispositione, hinc diximus esse duplicem, scilicet legalem, & conventionalem.

Resp. Ad secundum percipere posse omnes etiam pensiones, ac redditus ex ædificijs, posse venari, piscari, &c. *Lege usufructu legato ff. de usufruct. eruere*
S lapi-

lapides, & metalla citra tamen iacturam agriculturæ Laym. lib 3. tract. 1. c. 6. n. 2. accipere laudemium à novo Emphyteuta, generalis enim regula est, inquit, Haunold. tract. 3. n. 94. quod Proprietarium vivo usufructuario, nihil utilitatis, ex re frugifera percipiat.

Resp. Ad tertium posse de jure communi pro libitu vendere, cui voluerit (aliud est de Emphyteuta, qui ex natura contractus directo Domino præ alijs debet offerre venditionem leg. fin. Cod. de jure Emphyt. non fructuum per dicenda n. 105. in fin. sed meliorationum E. g. Domus, quam ipse erexit in fundo Emphyteutico, uti specificat casus ad legem hanc fin.) item posse usum fructum dare pignori L. interest C. de usufruct.

Resp. Ad quartum ex fructibus alios separari per naturam à re frugifera, ut partus animalium, alios factio, ut manu excutendo, seccando, metendo, &c. etsi quandoque sine factio hominis per accidens separantur, ut poma sponte decida, aut vento excussa: fructus primi generis fiunt statim fructuarij L. 28. ff. de usuris, & fructibus; secundi generis, ut fiant fructuarij, debet hic, aut alius ejus nomine separare, sic separati fiunt fructuarij, esto nondum sint in horreo reconditi, quamdiu autem solo sunt conjuncti ad proprietarium spectant.

137. Quæritur tertio, quibus modis finiatur usufructus? *Resp.* Ne proprietatis fundi esset perpetuo inutilis Domino, jura statuerunt, ut usufructus certis modis extinguatur. Quando usufructus est constitutus in diem, finitur lapsu temporis præfixi, regulariter tamen erigitur ad tempus vitæ fructuarij, unde hujus morte naturali finitur L. 3. §. ultimo ff.

quibus modis usufructus amittatur. Concessus, ut ad hæredes transeat, est novus usufructus, qui non extenditur ultra primos hæredes L. antiquitas Cod. de usufructu. Quando usufructus constituitur personæ fictæ, seu nunquam morituræ, ut Monasterio, civitati, &c. durat 100. annis per Legem 3. ff. de usu & usufructu legato. Item finitur per Professionem in Ordine incapaci bonorum stabilium, ac reddituum, in capaci autem finitur cum vita naturali Professi per n. 41. postea consolidatur, id est, revertitur ad proprietarium; est enim jus personale per n. 135. Item per lapsum temporis, ad quod est constitutus ab initio, aut per interitum rei, ut si conflagret Domus, in qua fuit constitutus usus fructus. Cessat præterea more potius recepto, quam jure, si culpa fructuarij notabiliter reddat deteriore rem frugiferam contra cautionem præstitam, sicut in simili eventu potest expelli Emphyteuta, L. 54. §. 1. ff. locati, Haunold. tract. 3. n. 127.

138. Quæritur quarto quæ sint onera fructuarij? ad quam teneatur diligentiam circa rem frugiferam. *Resp.* Debet proprietario dare cautionem, se arbitrio boni viri fruturum, remque finito usufructu restitutum (ab ea excipitur Pater in bonis adventitijs filij L. fin. §. fin. autem in fin. Cod. de bonis, qua liberis ex cujus legis ratione etiam communis sententia Haunold. n. 109. eum, nisi esset dilapidator liberat à confectione inventarij) L. 1. ff. usufructuarius quemadmodum caveat; eâ non præstitâ post interpellationem factam à proprietario fructuarius non facit fructus suos, quia tunc causa ad non causam reducitur, id est, titulus fructus percipiendi rescinditur, &

Do.

Dominus jure quasi pleno rem sibi vendicat *L. 7. ff. eodem.* De rigore juris sufficit cautio fidejussoria, jura enim ubique requirunt satisfactionem, sed hæc in jure est cautio fidejussoria *L. 7. ff. de prætoria: stipulat*; est tamen usu receptum sufficere pignoratitiam, quia communiter plus cautionis est in re, quam in persona *L. 25. ff. de Regulis juris.* Si inopia vetat etiam hanc præstari, sufficit juratoria, nisi sit persona suspecta, tunc enim indicendum est sequestrum apud virum probum, & divitem, de cujus manu sumet usumfructum, vel optimum erit, si proprietarius rem apud se retineat, & fructuario certam quotam fructuum, vel pecuniæ solvat, & illum hoc nomine data cautione securum reddat; sic enim utriusque citra juris præjudicium consulitur Haunold. *n. 114.*

Resp. Secundò præter cautionem tenetur ad modicos sumptus necessarios ad reficiendas ædes, facta tecta conservanda, fundos colere, emortuis arboribus subrogare alias *L. 7. §. quoniam & seq. ff. de usufructu & quamdiu quis utatur.* Si inter res frugiferas sit grex concessus, collectivè seu per modum gregis, debet in locum capitum deficientium ex agnatis substituere, si quæ habet, si non habet, deobligatur à coemendis aliunde, si nulla culpa intervenerit Haunold. *n. 104.* grex autem non intelligitur infra decem capita, *Gl. ad L. 31. ff. de usufructu.* Item fructuarius tenetur ex re frugifera solvere tribu-

tum stipendium, aut salarium *per est. L. 7.*

Circa æs alienum à testatore contractum sic statuitur *L. fin. ff. de usu & usufructu*: fructuarius in re certa, & singulari constitutum non teneri, uti si certa portio hæreditatis, aut fundus determinatus relinquatur, fructuarius verò omnium bonorum debere consentire, ut hæres deducat æs alienum ab omnibus bonis: (hinc annua Legata præstanda sunt ab universali fructuario *L. fin. §. si autem æs alienum Cod. de bonis, qua liberis*) in qua re hoc modo procedendum est ab hærede. Primò vendat fructus in hæreditate repertos, & convertat in solutionem debitorum, in defectu fructuum mobilia; his non sufficientibus immobilia, ex residuo usumfructum percipiet fructuarius, si non superet æstimationem dodrantis, id est, 9. unciarum, aliàs hæres habet jus minuendi usumfructum, quatenus tunc potest detrahere falcidiam; hoc est, quadrantem, sive tres hæreditatis uncias; cum ultra dodrantem legari non possit *L. 1. §. 9. ad L. falcid.*

Resp. Tertio fructuarius circa rem frugiferam debere habere diligentiam eam, quam diligens paterfamilias communiter habere solet *L. 65. ff. de usufructu.* hinc ex communissima sententia tenetur ex levi culpa, secus ex levissima, quia usumfructus, non est gratia præcisè fructuarij, sed aliquantulum etiam proprietarij causa, nam huic debet dari cautionem per Responsum primum.

